

Arnika – program Toxické látky a odpady
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
e-mail: toxik@arnika.org
www.arnika.org/o-programu
tel/fax: +420 222 781 471

Adresáti:
Krajský úřad Středočeského kraje
odbor životního prostředí a zemědělství
Zborovská 11
150 21 Praha 5

V Praze, 31. srpna 2012

Věc: Vyjádření k posudku na dokumentaci o hodnocení vlivů na životní prostředí pro záměr „Výroba porézních kotoučů“ v Benátkách nad Jizerou

Dne 2. srpna 2012 byl na internetových stránkách informačního systému EIA zveřejněn posudek na dokumentaci o hodnocení vlivů na životní prostředí pro záměr „Výroba porézních kotoučů“ zpracovaný Ing. Pavlem Cetlem a kol. (Cetl, Bucek et al. 2012). Po jeho přečtení a porovnání s dokumentací o hodnocení vlivů na tentýž záměr (Vokurková 2012) jsme zjistili, že posudek nenapravuje řadu nedostatků dokumentace a neposkytuje tak dostatečné opodstatnění pro vydání kladného stanoviska na závěr procesu EIA pro daný záměr. V mnoha ohledech není vliv záměru na životní prostředí dostatečně objasněn. Dokumentace ani posudek se nezabývají zdůvodněním, proč má být do Benátek nad Jizerou situována výroba porézních kotoučů právě pomocí naftalenu, který patří k problematickým chemickým látkám, a proto lze očekávat, že dříve či později se ocitne na listině látek prověřovaných pro jejich nebezpečnost dle nařízení REACH. Proto také se **záměrem a navrženým kladným zněním stanoviska na závěr procesu EIA**

N E S O U H L A S Í M E .

Konkrétně dokumentace vykazuje a posudek nenapravuje především následující nedostatky:

1) Z dokumentace není zřejmé, co se děje s naftalenum vytěkávajícím při čištění odpadních vod obsahujících naftalen a rovněž nejsou jeho emise do ovzduší z tohoto zdroje kvantifikovány.

2) Přestože se v dokumentaci konstatuje, že dopalovací jednotka zlikviduje 100% naftalenu, chybí popis složení látek vyjádřených jako celkový uhlík na emisích z dopalovací jednotky. Není tudíž jasné, zda se na výstupech z dopalovací jednotky v Rakousku jmenovitě naftalen zjišťoval. Ani tento nedostatek posudek nenapravuje.

3) Chybí vyjádření celkových ročních úniků naftalenu do ovzduší ze všech zdrojů (viz některé z našich připomínek výše). Pokud bude ze závodu v Benátkách n. Jiz. unikat víc jak 100 kg naftalenu za rok, bude muset být ohlašováno do Integrovaného registru znečišťování. Ve srovnání s chemičkou DEZA ve Valašském Meziříčí to bude sice zanedbatelné množství, ale ve srovnání se strojírenským provozem Brisk Tábor to už může být i více. A to jsou jediní dva ohlašovatelé úniků naftalenu do ovzduší v IRZ za rok 2010. Zatím v IRZ žádný provoz z Benátek nad Jizerou nefiguruje.

Arnika – program Toxické látky a odpady
IČ: 70 94 78 05
DIČ: CZ 70 94 78 05

účet: 194 326 0339 / 0800

4) Dle našeho soudu jak dokumentace, tak posudek podhodnocují potenciální nebezpečí pro vody. Není jasné, jak došla autorka dokumentace k výpočtu celkových ročních emisí do vody na úrovni 10 g/rok. Při použití hodnoty 1 ug/l a 94.000 m³ vypouštěných odpadních vod ročně, to bude spíše 94 g/rok, což sice není závratné číslo, ale je to více než uvádí. V souvislosti s ochranou vod lze vítat požadavek Středočeského krajského úřadu, aby se naftalen v odpadních vodách sledoval i v případě odvážení odpadních vod k čištění mimo areál závodu.

5) Jak dokumentace, tak posudek neupřesňují, kam budou odpadní vody odváženy, nastane-li tedy varianta jejich odvozu mimo areál Carborunda. Snad to nebude některá z komunálních čistíren odpadních vod.

6) Současně dokumentace podceňuje možný dopad havárií, a to jak na vodní prostředí, tak na ovzduší, a posudek tento nedostatek nijak nenapravuje.

V dokumentaci se například konstatuje, že „Naftalen vzhledem k tomu, že se jedná o pevnou látku, nepředstavuje z hlediska ohrožení množství nebo jakosti vod závažné riziko.“ To je v rozporu s faktem, že provoz je v oblasti ohrožené povodněmi a při jeho zaplavení může dojít k únikům naftalenu do vodního prostředí i přesto, že je to pevná látka. To samé platí pro kaly znečištěné naftalenem. Dokumentace opomíjí popis možného dopadu havárie, pokud by i přes veškerá opatření došlo k explozi v sušárně brusných kotoučů. Neobsahuje tedy ani popis opatření potřebných v případě takové havárie.

Další potenciální možností havárie je únik odpadních vod znečištěných naftalenem při jejich převozu. K tomu by ovšem bylo potřebné znát již dnes potenciální trasu a formu jejich přepravy.

7) Je rovněž otázkou času, kdy se začne používání naftalenu jako takového obecně omezovat. Jde o látku mající řadu negativních dopadů na lidské zdraví i živé organismy. Je tedy možné, že se ocitne na seznamu látek regulovaných či dokonce zakázaných dle nařízení REACH. Proto by se provozovatel měl zamyslet nad tím, zda do výroby zavádět takto problematickou látku. Posouzení a zdůvodnění potřebnosti takové výroby považujeme za zásadní.

Naftalen je na seznamu látek, které navrhuje International Chemical Secretariat (nezávislá švédská organizace) jako jednu ze 378 látek, které by měly být podle nařízení REACH zakázány, a to především z důvodu jeho negativního působení na hormonální systém člověka (ChemSec 2011).

Popis naftalenu použitý autory dokumentace EIA zjevně pochází z Wikipedie a obsahuje i pasáž: „V domácnostech se naftalen nejvíce používá jako vykuřovací prostředek nebo jako pevné kuličky

proti molům.“ To samozřejmě sráží nebezpečnost této látky v očích veřejnosti. Naftalen pro toto použití je však již dávno nahrazován méně nebezpečnými prostředky. Například informační leták Health Protection Agency Velké Británie konstatuje, že: „Naphthalene has been widely used in the past as a fumigant in mothballs, but this use is now limited“ (Wakefield 2007). Očekávali bychom, že odborná dokumentace o hodnocení vlivů na životní prostředí bude čerpat z odborné literatury.

Rovněž bychom chtěli upozornit na fakt, že Zastupitelstvo města Benátky nad Jizerou odhlasovalo v březnu 2012 k záměru zamítavý postoj. Současně, pokud je nám známo, vyjadřují se záměrem nesouhlas také místní občané formou petiční akce. To obojí odráží i Arnika – program Toxické látky a odpady

účet: 194 326 0339 / 0800

IČ: 70 94 78 05

DIČ: CZ 70 94 78 05

jedno z dalších hledisek, které nejsou v posudku ani v dokumentaci dostatečně zohledněny, a sice narušení faktoru pohody ve městě, do kterého není v současnosti situována žádná závažnější výroba zacházející s nebezpečnými chemickými látkami. Domníváme se, že i toto hledisko by nemělo být vzato na lehkou váhu při vydávání závěrečného stanoviska.

Závěr

Přestože posudek doplnil některé informace chybějící v dokumentaci o hodnocení vlivů na životní prostředí, existuje stále řada nejasností, se kterými se nevypořádal ani posudek. Současně posudek i dokumentace neobsahují řadu podstatných informací. Domníváme se proto, že by mělo být vydáno záporné stanovisko.

Literatura a zdroje informací:

- Cetl, P., J. Bucek, et al. (2012). Výroba porézních kotoučů. Posudek na dokumentaci hodnocení vlivů záměru na životní prostředí. Brno, Bucek, s.r.o.: 25.
- ChemSec. (2011). "The SIN (Substitute It Now!) List 2.0." from http://www.chemsec.org/images/stories/2011/chemsec/SIN_List_2.0_all_378.pdf.
- Vokurková, R. (2012). Dokumentace dle přílohy č. 4 zákona č. 100/2001 Sb. v platném znění o posuzování vlivů na životní prostředí pro záměr Výroba porézních kotoučů. Mladá Boleslav, Consulteco, s.r.o.: 82.
- Wakefield, J. C. (2007). Naphthalene - General information. http://www.hpa.org.uk/webc/HPAwebFile/HPAweb_C/1203084377869. HPA. London, Health Protection Agency: 5.

S pozdravem za Arniku – program Toxické látky a odpady

RNDr. Jindřich Petrlík, vedoucí programu Toxické látky a odpady sdružení Arnika

Arnika – program Toxické látky a odpady
IČ: 70 94 78 05
DIČ: CZ 70 94 78 05

účet: 194 326 0339 / 0800